

JOAN CELIA

A l'espera de la decisió d'UM

Els resultats electorals a les Balears i Pitiüses poden significar un canvi històric. Per primera vegada es troben molt a prop d'un govern de centre-esquerra. UM, de qui tot depèn, no vol dir res, però tot fa suposar que pactarà amb l'esquerra.

El dia 14 de juny, a les quatre de la matinada passades, i a la plaça del Rei En Jaume (o d'Espanya, en la nomenclatura oficial), un bon grup de persones cantaven i cridaven consignes polítiques, la més seguida de les quals, amb entona-

ció de cantarella de camp de futbol, era: "oeh, oeh, oeh, oeh..., Matas i *pe-pe* cap es carrer..." No era cap grup de *rojos perillosos* que haguessin guanyat unes eleccions i amenaçassin amb purgues el PP. Eren militants d'Unió Mallorca que celebra-

ven uns resultats excel·lents just davant la seu del partit. Valgui l'anècdota per a fer entendre la idea que anima una bona part dels militants d'UM.

Ara, passada l'eufòria i l'embraguesa de la nit electoral, s'imposa la fredor i el pragmatis-

me. I si d'una característica ha fet gala sempre na Maria Antònia Munar, la presidenta d'UM, és precisament d'això: de pragmatisme i de fredor a l'hora de prendre decisions. I cal recordar que UM pot pactar tant amb els uns com amb els altres. Com deia Munar a l'entrevista que li va publicar aquest setmanari fa tres setmanes, i que va servir de titular: "UM centra l'esquerra i la dreta". Tot és obert, però fa olor de centre-esquerra.

Pacte PP-UM. És molt complicat, en vist dels resultats. El PP no té majoria a cap ni una de les illes. A Menorca i a Eivissa-Formentera hi haurà, de segur, governs d'esquerra. Això fa que hi hagi una raó de pes per a avalar el pacte UM-esquerra, que aquest setmanari ja ha explicat en més d'una ocasió. Es tracta de l'article 24-6 (i no 26 com erròniament va aparèixer en el número anterior) de l'Estatut d'Autonomia, que diu: "Per a l'aprovació dels Pressupostos, de les Lleis que afectin els Consells Insulars, de la modificació de l'Estatut i en qualsevol altre supòsit en què la Llei o el Reglament ho precisin, serà necessari que la majoria suficient s'asseixi, a més, pel vot favorable, computat de manera separada, dels parlamentaris que representin, si més no, dues illes diferents".

En resum. Un govern de centre-dreta, o de dreta, no podria aprovar els pressupostos, tret, és clar, que l'esquerra (que té majoria absoluta a Menorca i a Eivissa-Formentera) tengués un atac de generositat envers el Partit Popular, cosa bastant improbable. EL TEMPS, que ja ha tret a col·lació aquest article unes quantes vegades, en sentint la teoria que corre per Palma i que diu que aquest article és "interpretable", ha consultat fonts jurídiques de reconeguda solvència en qüestions legals autonòmiques, i la resposta ha estat inequívoca: "qui en dubti, és que no sap llegir..."

Dit tot això, la conclusió sem-

La nit amarga del PP

Eren les vuit del vespre quan els sondatges a peu de mesa electoral, fets durant el dia 13 pels mitjans de comunicació, coincidien a avançar que el PP no faria la majoria absoluta a les Illes Balears.

Al jardí de la Llotja (contigu al Consolat de Mar, seu del govern), on l'executiu havia disposat el centre de seguiment de dades, el portaveu del govern, Manuel Ferrer, va desaparèixer precipitadament a l'interior del Consolat, i ja

no tornà a aparèixer fins al cap d'unes hores, quan amb l'escrutini al 15% el PP semblava que tenia majoria absoluta.

Però a partir d'aleshores va començar la nit més amarga dels conservadors. A

mesura que avançaven els resultats (el govern era el responsable d'exposar-los) era més evident que els conservadors perdien la majoria absoluta. No solament al Parlament, sinó també a cada un dels

JOAN CELIA

El conseller Manuel Ferrer, i Catalina Cirer, delegada del govern. En el moment d'oferir resultats.

consells insulars. Quan la derrota va fer-se evident als ulls del govern, el portaveu Ferrer va començar el patètic espectacle d'oferir conferències de premsa —fins a quatre—, per no dir allò que tot hom ja ende-

vinava: que també perdien l'únic escó de Formentera i que, per tant, la possibilitat de forçar un govern de coalició amb UM s'esvaïa. No fou fins a la 1.30 que informaren del desastre total. **M. P.**

bla òbvia. La lògica indica que no hi ha cap possibilitat de govern de centre-dreta. Ara, les Balears és una terra que sovint expressa la política de maneres molt recargolades i no sempre d'acord amb la lògica. De fet, els conservadors intenten una oferta a Unió Mallorquina, i aleshores la pregunta és: com pretenen superar l'escull de l'article 24-6 de l'Estatut? Pel que ha pogut saber aquest setmanari, deuen preparar enrevessadíssims informes de clara intencionalitat política amb el propòsit de concloure que, si la majoria parlamentària (hipotèticament, la dels 31 diputats resultants d'un pacte PP-UM) entrava en col·lisió amb la majoria dels dos consells d'esquerres (de Menorca i de les Pitiüses), hi hauria conflicte institucional. Amb això, si l'oposició ho creia oportú, hauria de recórrer al Tribunal Constitucional, i ja es veu-

ria què passaria. En el moment de tancar aquesta edició, la majoria de fonts consultades tendeixen a considerar aquesta hipòtesi de "desbloquejar legalment" un pacte de centre-dreta molt poc creïble i mancada completament de base sòlida.

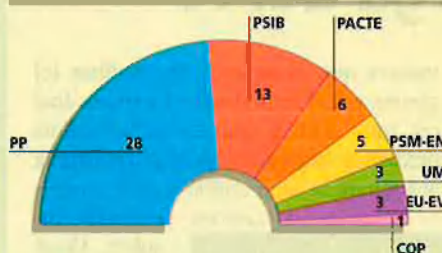
Però, deixant ara de banda aquestes qüestions, gens anecdòtiques, l'essència política de l'hipotètica entesa entre UM i el PP és la mateixa: sobre què es faria el pacte? I aquí entren en joc les declaracions de Munar i els desesperats intents des del PP. La teoria va de la següent manera: com que el govern Aznar té previstes unes inversions durant els quatre anys vinents a les Illes Balears, el PP de Balears pot haver demanat al govern de Madrid que presenti públicament el volum total de les inversions previstes —potser amb un petit increment i qualque concessió de ti-

Els grups més reticents de l'esquerra (UM i Els Verd

ROSANNA PUCHADES

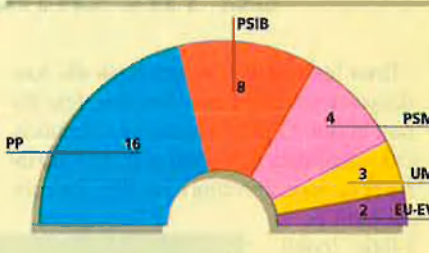
PARLAMENT BALEAR

Escons

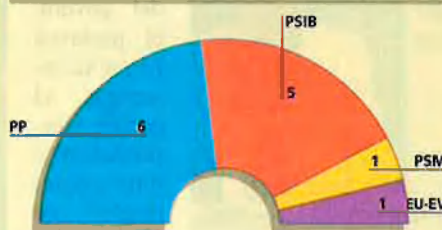
CONSELL DE MALLORCA

Diputats

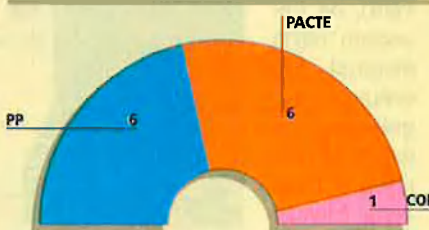
CONSELL DE MENORCA

Diputats

CONSELL D'EIVISSA I FORMENTERA

Diputats

PP: Partit Popular
 PSIB: Partit Socialista de les Illes Balears
 PSM-EN: Partit Socialista de Mallorca-Entesa Nacionalista
 UM: Unió Mallorquina

EU-EV: Esquerra Unida-Els Verds
 PACTE Progressista: PSIB, Els Verds, EU, ERC, ENE
 COP: Coordinadora d'Organitzacions Progressistes

JOAN CELIA

Pere Sampol (foto esquerra) i Francesc Antich han expressat públicament el desig d'iniciar converses amb UM. Era la condició imposada per Maria Antònia Munar.

pus formal-, com el fruit d'una negociació entre el govern espanyol i Unió Mallorquina. D'aquesta manera se satisfaria el desig de na Munar que ha dit i repetit que, si pactava amb el PP, ho faria per millorar el finançament de les Balears i amb qui mana de veres, que és Aznar, i no pas amb un "interposat", com Jaume Matas. Ara, ho acceptarien, això, Munar i UM? EL TEMPS no ha pogut confirmar ni tan sols l'existència de tal oferta, tot i que

és un rumor, entre tants altres, que corre per Palma. Pel que fa a UM, l'única cosa oficial que es diu és que aquesta setmana –segurament el dia 21– es reunirà el Comitè Polític per analitzar resultats i per constatar les possibilitats de pactes. D'aquesta reunió, en sortirà el mandat a la direcció perquè comenci a escoltar ofertes d'acords. Fora d'aquestes obvietats, UM segueix amb absoluta fidelitat la consigna donada per Munar: esperar.

Pacte UM-esquerra. L'estratègia negociadora d'UM amb l'esquerra reclama –igual que fa quatre anys amb motiu del Pacte de Progrés al Consell de Mallorca– que sigui socialment visible que és el conjunt de l'esquerra que fa una oferta de govern a UM. Ara, això és, formalment, de molt mal empassar per qualque partit d'esquerra. Però ja s'ha fet. Dimecres de la setmana passada es reunien al Parlament tots els representants de l'esquerra per escenificar un principi d'acord entre ells i fer públic l'interès del bloc de negociar amb UM. Hi havia Francesc Antich (PSIB), Pere Sampol (PSM), Pilar Costa (virtual presidenta del Consell d'Eivissa i Formentera i cap de llista del Pacte progressista d'Eivissa), Santiago Ferrer (diputat de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes, de Formentera), Joana Barceló (PSIB), com a virtual presidenta d'esquerres del Consell de Menorca, després del pacte segur entre PSIB, PSM i EU; i Eberhard Grosske, candidat d'EU-Els Verds. Tots expressaren públicament el desig d'iniciar converses amb UM per arribar a un acord de formar un govern de centre-esquerra. Era la primera passa i la condició imposada per Munar a Antich: que l'esquerra en conjunt s'adreçàs a UM. I el guió es va complir amb exactitud: contínuament s'expressaven com si es tractàs d'un bloc, parlant de tenir "28 diputats, els mateixos que el PP" i, sobretot, que Francesc Antich assumia la condició de portaveu de tot el bloc. Feta aquesta primera passa formal, les executives de cada partit hauran de dir-hi la seva. Acceptar o no la negociació i decidir-ne les bases. Després, previsiblement al final d'aquesta setmana o durant la vinent, poden venir els contactes formals entre Unió Mallorquina i el conjunt de l'esquerra.

Sembla que el pacte de centre-esquerra és el més lògic i probable, vist tot quant hem explicat abans. Però no es pot descartar que, per moltes declaracions de

bona voluntat inicials, hi apareguin discrepàncies fortes. El bloc d'esquerra no és compacte. Són considerables les divergències ideològiques, polítiques i fins i tot estratègiques entre PSIB, PSM (de Mallorca i Menorca), EU-Els Verds i els partits del Pacte d'Eivissa (PSIB, EU, Els Verds –independents dels mallorquins–, ERC i ENE, aquestes dues darreres formacions sense representació directa). I si tenim en compte que tots aquests partits han d'acordar un programa que pugui ésser assumit per un partit de centre liberal com és UM, les dificultats encara són més.

El dia 14 les preocupacions al si d'UM i del PSIB eren de saber com assumirien la possibilitat del pacte els grups que es consideraven a priori més reticents a fer concessions a UM: EU i Els Verds (tant els mallorquins que han anat en coalició amb EU, com els eivissencs que participen en el Pacte i que tenen un representant: el número 3 de la llista, Joan Buades). La resposta no s'ha fet esperar gens, perquè tant Eberhard Grosske com Joan Buades mateix han expressat la mateixa idea: que, amb UM, s'hi pot pactar i que el centre-esquerra, per moderat que sigui, sempre serà millor que no pas un govern del PP.

Superats, doncs, aquests possibles entrebancs, res no sembla impedir ara un pacte de centre-esquerra. Sempre, és clar, situant-nos en el pla de la lògica. Els problemes plantejats pels altres partits d'esquerra, tot i que possibles, ningú no preveu que siguin tan greus com per posar en perill l'acord. Però el fet cert és que ningú no vol assegurar res i que tota opinió va sempre plena de condicionants de tota casta. Per ventura perquè a les Balears, les operacions polítiques poc democràtiques (trànsfuges, qualque xantatge...) en el passat han violentat la voluntat popular i ja ningú no vol fer passar l'arada davant el bou.

Miquel Payeras

El perfil de l'èxit

Si una característica es repeteix en la biografia política de na Maria Antònia Munar és l'èxit. Fins i tot dels problemes més greus, en treu profit. Hi ha qui en diu que és el polític més sortat que hagi conegut mai, i hi ha qui assegura que té un instint polític natural que la fa optar sempre per trobar-se, i ho sol aconseguir, al lloc adequat, en el moment adequat..., i amb els vots i escons necessaris. Allò que és segur és que na Maria Antònia Munar i Riutort (Barcelona, 1955) no deixa indiferent ningú. Més aviat concentra en la seva persona

un seguit de gelosies, desconfiances i odis "africans", que són

compartits per polítics de tot signe, especialment perquè tots, en un moment o altre, l'han necessitada durant aquests setze anys de primera línia i vint de política.

Quan només tenia vint-i-quatre anys (1979) fou elegida batlessa de Costitx per UCD (els seus pares són d'aquest poble, tot i que ella va néixer a Barcelona i hi residí temporalment), i quatre anys més tard, el 1983, ja era diputada per UM, el partit que Jeroni Albertí havia fundat el 1982 amb les restes d'UCD. Fou consellera de Cultura del Consell de Mallorca (1983-1987) i del govern balear (1987-1992), per mor dels pactes entre UM i el PP. Quan Canellas provà de rebentar UM i Albertí dimití, ella va prendre les brides del partit. Canellas no li ho perdonà i la destituí (setembre del 1992). Lluny d'arrupir-se va reconvertir UM (amb les aportacions d'independents i de Convergència Balear, formada per una part de l'antic CDS) en un partit nacionalista, liberal i de centre. Canellas va pujar del 3% al 5% el mínim per a obtenir representació al Parlament, just abans de les eleccions autonòmiques del 1995. L'objectiu clar era que UM en restàs fora. Però hi entrà, i UM, amb dos escons, va pactar amb l'esquerra el Pacte de Progrés que ha governat el Consell de Mallorca del 1995 al 1999. Quan el juny del 1996 Jaume Matas substituï Soler –el qual ja havia substituït Canellas el juliol de l'any abans–, féu de l'antimunarisme un dels eixos del seu govern. Ha assetjat el Consell tant com ha pogut i no ha perdut oportunitat d'irritar UM. Així, i per més que durant la campanya ha procurat d'evitar els atacs, UM no ho ha oblidat i ha atacat fort ferm el PP, especialment Matas, que Munar no ha tengut inconvenient a qualificar, entre moltes coses més, de "mentider" o "traïdor"...

Amb això que arriba el 13-J d'enguany i Munar al capdavant del seu partit, UM, aconsegueix que la seva formació sigui la que més augmenta: obté tres escons i, sobretot i ja quasi per complir la tradició, té a les mans els governs del Consell de Mallorca i de la Comunitat Autònoma.

Pot dubtar ningú que no l'hagi tocada la flor de l'èxit?